

LUTGARD is een variant van LUDGARDIS

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Samengestelde Germaanse naam:

1] 'Lud-' of 'liud-' = 'lieden', 'volk'

2] '-gard' kan zowel betekenen 'roede' als 'gaard', 'hof', 'tuin'.

*

Lutgardis van Tongeren o.cist., Aywières, België; mystica; † **1246**.

Feest 16 juni.

Zij werd in 1182 in Tongeren geboren. Haar vader was een rijke koopman en had voor zijn dochter een gunstig huwelijk in gedachten. Haar moeder daarentegen bracht haar de liefde voor het geestelijk leven bij en wees haar erop, dat zij eventueel ook in het klooster kon gaan. Voorlopig won moeder. Zij trad in bij de benedictinessen van het St-Catharinaklooster te Sint-Truiden, 1194. Maar er kwamen huwelijkskandidaten tot in het klooster. En Lutgart bleek er niet ongevoelig voor. Toen zij eens met een knappe jongeman in gesprek was, verscheen haar Christus naast hem, zoals Hij er aan het eind van zijn lijdensweg aan toe was: het bloed stroomde uit zijn wonden. Op dat moment van keuze werd het haar duidelijk, dat haar liefde voor haar Heer groter was dan voor welke aardse bruidegom ook. En zij koos er voor van nu af Christus te beminnen en te omhelzen als een bruid.

Zij leidde een intensief mystiek leven, waarin zij een bijzondere omgang had met Christus. Haar huisgenotes dachten aanvankelijk, dat de gestrengte levenswijze die zij zich nu oplegde, het vasten en al de onthoudingen en boetedoeningen, het vuur waren van een beginnende novice: het zou strakjes wel weer overgaan. Maar haar verlangen naar nog intiemere gebedsomgang met haar Heer werd almaar groter. Uit deze tijd stamt het verhaal, dat zij eens ondanks heftige migraine-aanvallen aan het nachtelijk koorgebed deelnam. Bij terugkomst op haar kamer, toen zij nog even voor het kruisbeeld verwijlde, maakte Christus zijn arm los van het kruis en sloeg die om haar heen. Dit moment is in veel afbeeldingen van haar terug te vinden.

In 1205 werd zij priorin van het klooster. Maar zij verlangde naar een klooster met een strengere levenswijze. Zij verhuisde een jaar later, 1206, naar Aywières, dat juist de hernieuwde en verstrengde regel van Cîteaux had aangenomen.

Een recente Vlaamse levensbeschrijving vermeldt uitdrukkelijk, dat zij op voorspraak van Maria de gave(!) ontving om nooit Frans te leren, zodat zij gespaard bleef voor de zware verantwoordelijkheid van abdis.

Zij kende zelfs te weinig Frans om in de Franstalige omgeving waar het klooster stond, brood te bedelen. Toch werd ze om raad gevraagd door vele kerkelijke en maatschappelijke functionarissen en hoogwaardigheidsbekleders. Een kroniek uit de zeventiende eeuw - dus van ver vóór de taalstrijd - weet te vermelden: *'Als sy in de duytsche tale eenighe personen aen-sprack/ die de duytsche tale niet en konden / wiert sy van hen miraculeuselijck verstaen.'*

Haar hele leven werd getekend door een strenge vasten en onthouding. Zij legde zichzelf boetes op vanwege eigen onvolmaaktheid, maar ook voor de bekering van zondaars van die tijd. Herhaaldelijk kwam het voor, dat de zieken die zij verpleegde, genezen werden door haar aanraking. De laatste elf jaren van haar leven was zij blind. Dat bracht haar nog meer in de gelegenheid om in de gebedsstilte te leven waarin zij haar Heer op intieme wijze ontmoette.

Zij stierf in 1246, 64 jaar oud. De oude kronieken weten nog te vertellen, dat er vele zieken waren die door aanraking met haar dode lichaam, genezen werden.

Zij is patrones van Vlaanderen en van de stad Tongeren; van de Vlaamse Beweging (op grond van haar gebed geen Frans te hoeven leren!); en van Taal en Letteren; alsmede van blinden.

Zij wordt afgebeeld voor het kruisbeeld, waarbij Jezus een arm naar haar uitstrekt; met doornenkroon en spijkers in haar handen (haar devotie voor Jezus' lijden).

*

Er zijn nog enkele andere heilige of zalige Lutgardissen, o.a. **Luitgard** (ook **van Bassum**, Duitsland; stichteres + **860**; **feest 1 juni** & 27 december. **Luitgard van Wittichen**, Duitsland; ofm.clar, mystica & stichteres; † **1348**; **feest 16 oktober**. **Lutgarda van Elten** (ook **van Hoch-Elten**), Duitsland; abdis; † **na 963**; **feest 22 oktober**.